Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Alexandr Georgijevič Arenberg

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 1 (1956), No. 1, 110--111

Persistent URL: http://dml.cz/dmlcz/137250

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1956

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* http://project.dml.cz

představuje vlastně pokus o popularisaci geometrie Lobačevského, a to v době, kdy ideje Lobačevského nebyly daleko tak známy a ceněny jako dnes.

G. K. Suslov je jedním z průkopníků užití vektorového počtu v mechanice. Jeho kursy teoretické mechaniky z let 1919, 1921 a 1929 jsou první učebnice mechaniky v ruštině, užívající důsledně vektorového počtu při výkladu.

Je nutno uvést cyklus prací, jež Suslov věnoval základům mechaniky: »Mechanika Gerca« z roku 1898, »Razyskanije protivodějstvija« z roku 1901, »K voprosu o protivodějstvijach« z roku 1901, »Osnovnyje položenija dinamiki« z roku 1902.

Hlavním dílem Suslovovým je však jeho »Kurs analitičeskoj mechaniki«, obsahující všechny výtěžky jeho důležitých pojednání. Jak již bylo řečeno, řadí se tato učebnice mezi nejlepší v celé světové literatuře. V době, kdy byla po prvé vydána, byly tu jen dvě toho druhu: Appelova, čtyřdílná, a Suslovova, rovněž čtyřdílná, připočteme-li k ní práci »Těorija potenciala a gidrodinamiki«. Poslední, třetí vydání Suslovovy učebnice vyšlo roku 1946 pod názvem »Těoretičeskaja mechanika« za redakce N. N. Buchgolce a V. K. Golcmana jako učebnice určená pro university.

Uvedli jsme jen větší práce Suslovovy. Soupis všech pojednání obsahuje 50 titulů, od roku 1884 do roku 1929. Náležel by sem i soupis themat, o nichž Suslov přednášel na zasedáních Kyjevské fysikálně matematické společnosti. Ten obsahuje 81 titulů za léta 1891 až 1909.

Antonín Srovnal

ALEXANDR GEORGIJEVIČ ARENBERG

(*Radiotěchnika*, 1955, č. 5, str. 76—77.)

Význačný sovětský odborník v radiotechnice, doktor technických věd profesor Alexandr Georgijevič Arenberg, se narodil roku 1905. Svou vědeckou a pedagogickou činnost začal velmi mlád. Již v roce 1921 pracoval ve fysikálním kabinetu Moskevské státní university a v roce 1926 přešel do radiotechnického oddělení Státního experimentálního elektrotechnického institutu (nyní VEI — *Vsesojuznyj elektrotěchničeskij institut*). Zde začal pracovat jako technik a laborant, později se stal vědeckým vedoucím skupiny a vedoucím oddělení.

Studia na radiotechnické specialisaci Moskevského vysokého technického učiliště ukončil roku 1929. Ještě před ukončením studií v letech 1927—1928 vypracoval spolu s B. A. Vveděnským a A. V. Astafjevem novou přijímací a vysílací aparaturu, pracující na vlně 4 m. Pomocí této aparatury byly provedeny první pokusy o stanovení kvantitativních zákonů pro šíření ultrakrátkých vln na vzdálenosti mající praktický význam. V roce 1928 se účastnil též experimentálních výzkumů šíření ultrakrátkých radiových vln na vzdálenost do 60 km.

Po ukončení studií pracoval dále ve VEI a stal se asistentem fysikální fakulty Moskevské státní university. Zde z počátku vedl praktická cvičení studentů a seminář výpočtů z radiotechniky. Později přednášel »Fysikální základy elektrotechniky a radiotechniky« a vedl cvičení k přednáškám »Šíření radiových vln«.

Roku 1935 byla A. G. Arenbergovi udělena bez obhajoby hodnost kandidáta technických věd a vědecký stupeň staršího vědeckého pracovníka v radiotechnice. Zároveň se stal docentem fysiky kmitání. V tomto roce začal přednášet »Šíření

radiových vln« na Moskevské státní univerzitě, v Moskevském elektrotechnickém institutu spojů a později též v Inženýrské technické akademii spojů.

Od roku 1936 se věnoval spolu s dalšími odborníky v rámci AN SSSR řešení otázek vyzařování a šíření radiových vln. Vedoucím těchto prací byl akademik M. V. Šulejkin. Roku 1940 byla A. G. Arenbergovi udělena vědecká hodnost doktora technických věd a titul profesora. V této době spolupracoval také s několika vědeckými výzkumnými organisacemi. Za druhé světové války přednášel a pracoval jako příslušník Sovětské armády. Roku 1952 začal znovu pracovat v AN SSSR v sekci pro radiotechniku. Dnes je vedoucím laboratoře Ústavu radiotechniky a elektrotechniky AN SSSR a přednostou katedry na Moskevském fysikálně technickém institutu. Účastní se též prací Všesvazové rady pro radiofysiku a některých dalších vědeckých organisací.

Publikační činnost A. G. Arenberga je velmi bohatá. Publikoval dosud kolem šedesáti vědeckých prací, jejichž převážná část byla věnována otázkám výroby a šíření ultrakrátkých vln, vyzařování radiových vln a vlnovodům. Nejobsáhlejší jsou monografie »Šíření ultrakrátkých radiových vln« (vydaná v r. 1934 a 1938)), »Radiové vlny« (vydaná v r. 1946) a »Otázky šíření ultrakrátkých vln« (vyšla v r. 1948), které A. G. Arenberg napsal spolu s akademikem B. A. Vveděnským. Byly to prvé sovětské monografie, věnované těmto otázkám.

A. G. Arenberg vedle své pedagogické a vědecké činnosti je činný také veřejně. Po dlouhou dobu pracoval ve vědeckých technických společnostech a dnes je členem redakčního kolektivu sovětského vědeckého technického časopisu »Radiotěchnika«. Účastnil se též aktivně prací na organisaci sovětského radioamatérismu jako instruktor, lektor nebo příspěvky do radioamatérských časopisů.

A. G. Arenberg vychoval řadu sovětských odborníků v radiotechnice a radiofysice. Svou mnoholetou všestrannou činností vědeckou, pedagogickou, výzkumnou a veřejnou se zařadil mezi největší radiotechnické odborníky.

Stanislav Kubík